



## Begäran om yttrande över SOU 2025:110 Snabbare bredband i hela landet

### Sammanfattning

Länsstyrelsen Gävleborg tillstyrker i huvudsak förslagen och delar bedömningen att en väl utbyggd och robust digital infrastruktur är av stor betydelse för regional utveckling, totalförsvaret och samhällsservice i hela landet.

Länsstyrelsen har synpunkter kring kulturmiljö, naturmiljövården och artskydd.

Inom kulturmiljöområdet är det främst beslut enligt kulturmiljölagens bestämmelser om fornlämningar som kommer att beröras av utredningens förslag. Länsstyrelsen har därför fokuserat på dessa frågor även om beslut som rör byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen också kan beröras. Sammanfattningsvis vill vi därför föra fram:

- Tidsfrister inom kulturmiljölagens område kan kräva författningsändringar.
- Ärenden som berör fornlämningar kan kräva flera beslut av länsstyrelsen.
- Ärenden som berör fornlämningar är årstidsberoende.
- Det finns risk för fördröjning av ärenden genom införande av den centrala informationspunkten.
- Det är positivt att utredningen föreslår att förlängning av tidsfrister kan ske och att tyst medgivande inte ska tillämpas.

Inom naturmiljövården och artskydd ser Länsstyrelsen det positivt att utredningen tydliggör att tidsfrister i tillståndsprocesser ska kunna förlängas i undantagsfall. Men Länsstyrelsen vill belysa att

effektivisering av processer inte får ske på bekostnad av en noggrann miljöprövning.

## Länsstyrelsen Gävleborgs synpunkter

Länsstyrelsen Gävleborg yttrar sig härmed i första hand över kapitel 13.

### Kulturmiljö

Utredningen konstaterar att det idag inte finns några tidsfrister för handläggning av tillståndsärenden i kulturmiljölagen och att införandet om tidsfrister därför inte kräver några författningsändringar.

Länsstyrelsen noterar att Riksantikvarieämbetet i yttrande över förnybardirektivet har framfört att enligt artikel sex i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) *kan EU inom kulturområdet endast stödja, samordna eller komplettera medlemsstaternas åtgärder, men inte anta rättsligt bindande akter som kräver harmonisering av medlemsstaternas lagar och andra författningar.*

Riksantikvarieämbetet bedömde där att förslaget om handläggningstider i kulturmiljölagen utgör en sådan harmonisering.

Länsstyrelsen ser inte att utredningen har redogjort för om en sådan situation föreligger även Gigabitutredningen.

### Fornlämningar

Kulturmiljölagen reglerar bland annat fornlämningar, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen. Av dessa lagutrymmen är det framför allt tillämpningen av bestämmelserna om fornlämningar som kommer att beröras av utredningens förslag eftersom dessa bestämmelser i stort sett alltid aktiveras i samband med nedläggning av fiberkablar eller annan digital infrastruktur.

Utredningen föreslår att beslut ska fattas inom fyra månader från att ansökan är komplett. I sammanhanget är det viktigt att påpeka att det sällan bara krävs ett beslut enligt kulturmiljölagen vid arbeten som rör fornlämningar. Ofta behöver myndigheten fatta beslut om arkeologisk utredning och det kan också behövas beslut om arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte liksom beslut om

arkeologisk undersökning. I ärenden som förutsätter samtliga dessa arkeologiska insatser kan det alltså bli aktuellt med tre beslut enligt kulturmiljölagen vilkas genomförande alla är beroende av snö- och tjälfria förhållanden

Kulturmiljölagen slår fast vilka kriterier som gäller för att en lämning ska vara fornlämning. Kulturmiljölagen uttrycker också att skyddet för fornlämningar gäller lika oavsett om lämningen är känd eller ännu ej upptäckt och registrerad. Det nationella kulturmiljöregistret hos Riksantikvarieämbetet redovisar kända fornlämningar och andra kulturhistoriskt värdefulla lämningar. Registret har sitt ursprung i de nationella fornminnesinventeringar som gjorts under 1900-talet. Det är långt från alla fornlämningar som är registrerade i registret. Länsstyrelserna har därför möjligheten att besluta om arkeologisk utredning då ett arbetsföretag avser ianspråka ett större markområde. Fibernedläggning tar ett större markområde i anspråk om längden på kabeln är 500 m. Efter att sådana utredningar genomförts har antalet kända fornlämningar oftast flerfaldigats.

#### Den centrala informationspunktens roll

Utredningen föreslår att Post- och telestyrelsen (PTS) ska utgöra en central informationspunkt som också ska kunna motta ansökningar i tillståndsärenden samt kommunicera information om ansökans status på begäran från operatören. Utredningen konstaterar vidare att ansökansdatum ska räknas från att PTS mottagit ansökan.

Länsstyrelsen bedömer att det bör vara datumet när tillståndsprövande myndighet (Länsstyrelsen) mottagit ansökan som ska vara ankomstdatum som ska vara ankomstdatum och därmed det datum där tidsfristen för handläggningen av ärendena börjar löpa. Det bör vara en självklarhet att tidsfristen börjar löpa när tillståndsprövande myndighet får kännedom om.

#### Undantag från tidsfrist

Det är positivt att utredningen föreslår i kapitel 4 § 1 i förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gigabitinfrastruktur att tillståndsmyndigheten kan förlänga tidsfristerna för handläggning om vissa kriterier är uppfyllda. Det framgår dock inte av utredningens förslag om ett sådant förlängande innebär ett beslut som kan överklagas.

## Avvikande från bestämmelsen om tyst medgivande

Det är positivt att utredningen föreslår att avsaknad av beslut inte ska räknas som tyst medgivande då ett sådant förfarande skulle leda till risk för otillåten skada på fornlämningar.

## Mätning av handläggningstider

Utredningens förslag ställer troligen krav på utveckling av länsstyrelsens handläggarssystem Platina och stödsystem ASK fornlämningar för att det ska vara möjligt att följa upp handläggningstid från ärende komplett på ett transparent och effektivt sätt.

## Naturmiljövården och artskydd

Utredningen konstaterar att miljövården skyddas genom befintlig nationell reglering, i synnerhet genom miljöbalken, och att det därför inte finns behov av att införa särskilda undantag av miljöskäl.

Bredbandsutbyggnad sker ofta i glesbygdsområden där höga naturvärden är vanliga, exempelvis i skogslandskap och våtmarker. Samordning av bygg- och anläggningsprojekt kan medföra kumulativa effekter på känsliga miljöer. Det är därför angeläget att effektivisering av processer inte sker på bekostnad av en noggrann miljöprövning och att införandet av tidsfrister inte innebär att miljöbalkens krav i praktiken urholkas.

Länsstyrelsen ser därför positivt på att utredningen tydliggör att tidsfrister i tillståndsprocesser ska kunna förlängas i undantagsfall, bland annat när prövningen är beroende av väder- eller naturförhållanden eller hänsyn till djur- och växtliv. Detta är nödvändigt eftersom naturvärdesinventeringar och artundersökningar ofta är säsongsb beroende.

Sammantaget delar Länsstyrelsen ambitionen att möjliggöra en snabb och kostnadseffektiv bredbandsutbyggnad i hela landet.

## De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Carina Ståhl Herrstedt med samhällsplanerare Tim Hill som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Veronica Lauritzen, avdelningschef Åsa Broman och enhetschef Petra Forsmark medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför  
namnunderskrift.